

דו"ח מצב

הלהט"בופוביה

בישראל #6

מרכז הדיווח והסיוע
1.1.2018-31.12.2018

האגודה

אגודת המרכז הלאומי להקדמת מעמדם של קהילת הלהט"ב בישראל
מרכז הדיווח והסיוע להקדמת מעמדם של קהילת הלהט"ב בישראל
מרכז הדיווח והסיוע להקדמת מעמדם של קהילת הלהט"ב בישראל

דו"ח מצב הלהט"בופוביה 2018

ממצאי דו"ח מרכז הדיווח ה-6 כותבים באור את אשר אנחנו נאבקים ונאבקות למענו יומם וליל כבר עשורים רבים. בשנה בה מחאת הלהט"ב עשתה היסטוריה והנושאים עמם אנחנו מתמודדים ומתמודדות עלו על סדר היום הציבורי, היא גם השנה שבה אנחנו רואים החרפה בלהט"בופוביה ובגילויי הסתה ואלימות. ככל שנתקדם במאבק לשוויון וביטחון, כך גם תגבר תנועת הנגד וגילויי הפחד והבורות, ויש עלינו אחריות גדולה בדיווח וניטור המקרים הללו, על מנת שנוכל להתמודד איתם, לייצר מענים ולהפיץ אור היכן ששוכן החושך.

הדו"ח מציג תמונת מצב מטרידה ובה שיא של התבטאויות להט"בופוביות של נבחרי ציבור ומובילי דעה. אמירות והתבטאויות אלה מייצרות נזק הנטמע עמוק בתוך החברה, ונותנות לגיטימציה פושעת לאלימות, הדרה ואפליה, ולעיתים אפילו לרצח. מי שמפיץ הסתה ושנאה מתוך עמדת הכוח שלו, לא ראוי להחזיק בה! אנחנו נאבק בכל מי שמפיץ שנאה ונעשה ככל שביכולתנו כדי שלהתבטאויות כאלה לא יהיה מקום בשיח הציבורי, נפעל לחברה שמוקיעה מתוכה מנהיגות מסיתה ואלימה.

הקהילה הגאה יצאה השנה לרחובות יותר מאי פעם, ואנחנו שוברים את השתיקה גם בדיווח מקרי להט"בופוביה בכל אורחות וזירות חיינו. אחד מכלי המחאה החשובים הוא הצפת המקרים הללו, והוצאתם לאור. זה מאפשר לנו לאמוד את ממדי התופעה ולייצר פתרונות מצילי חיים בשטח, אך בד בבד גם לשלוח מסר חד וברור:

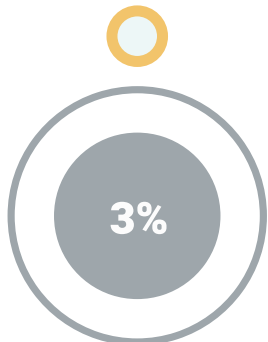
אנחנו כאן, ואנחנו נמשיך לחתור לשינוי המציאות ולשינויי המדיניות הגורמים לה - בכל מקום, בכל חזית ובכל זירה. לא ניתן שימחקו אותנו מן המרחב הציבורי, נגן על המרחב והביטחון האישי ונמשיך לפעול ללא לאות למען השוויון.

חשיבותו של הדו"ח המונח לפניכם היא מהותית, ואנחנו מקוות ומקווים שכל מי שיקרא את הנתונים המוצגים בה, יצטרף אלינו למאבק למען חברה מקבלת, בטוחה ושוויונית לכולן ולכולם.

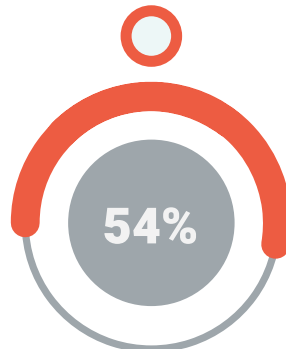
חן אריאלי יו"ר האגודה למען הלהט"ב   אוהד חיזקי מנכ"ל האגודה למען הלהט"ב

דו"ח מצב הלהט"בופוביה 2018

- כ- 3% בלבד מסך הפונים והפונות ניגשו למשטרה להגיש תלונה על הפגיעה

- עלייה של כ- 54% בכמות המקרים המדווחים לעומת 2017

כל 10 שעות במוצע מדווח מקרה להט"בופובי

השנה החולפת רוויה המאבקים הובילה לעלייה במודעות לחשיבות הדיווח. מאבקים גאים רבים עשו השנה כותרות, ובמקביל להד הציבורי חלה עלייה במקרי ההתעמרות בחברי וחברות הקהילה. מרכז הדיווח נדרש לליווי אינטנסיבי של נפגעות ונפגעים, עקב עלייה בכמות המקרים ומהווה מקור מתכלל לטיפול בפגיעה מול גורמים פנים וחץ קהילתיים.

קטגוריות פגיעה עיקריות -

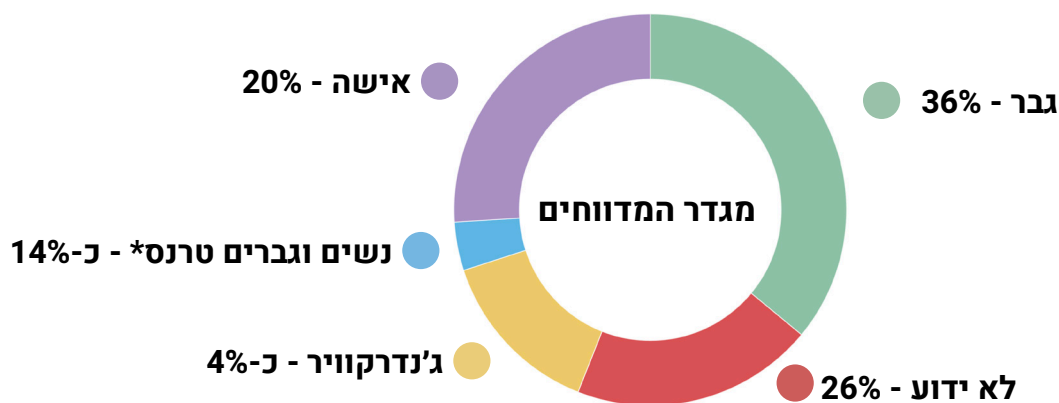
- פגיעה במרחב הציבורי (רחוב, סביבת מגורים, תחבורה ציבורית) - 25%
- תקשורת לרבות רשתות חברתיות - 22%
- פגיעות בתוך המשפחה - 15%
- להט"בופוביה במקום העבודה - 13%
- התבטאות להט"בופובית של אישי ציבור (רבנים, חברי מועצה, ח"כים וכו') - 8%
- אירועים להט"בופוביים במערכת החינוך וההשכלה הגבוהה - 7%
- להט"בופוביה מול כוחות הביטחון (משטרה, שב"ס, צבא) - 5%
- להט"בופוביה מול מוסדות המדינה (ביטוח לאומי, משרד הפנים) - 5%

בחינת הקטגוריות השונות של אירועים להט"בופובים אשר דווחו למרכז הדיווח מעלה כי הקהילה חשופה לפגיעה להט"בופובית לכל אורך מעגל החיים - החל מבית הספר, דרך השירות הצבאי, מערכת ההשכלה הגבוהה, מקום העבודה, בית המגורים והשכונה.

גם במסגרות שונות הנותנות שירות נתגלו פגיעות להט"בופוביות ובהן בתי עסק, שירותי ממשלה ומסגרות טיפוליות.

התפלגות הפניות לסוגים שונים נותרה דומה יחסית לממצאי הדו"ח הקודם. עם זאת, ניתן לראות בגרף הבא כי אחוז הנשים המתלוננות הכפיל עצמו מהדו"ח הקודם.

דו"ח מצב הלהט"בופוביה 2018

ניתוח התפלגות

גברים סיסג'נדרים¹ הם המדווחים העיקרים, נשים סיסג'נדריות הכפילו את כמות הדיווחים משנה שעברה. למרות חלקה הקטן היחסי של הקהילה הטרנסית והג'נדרקווירית מתוך הקהילה הגאה - 20% מכלל הפגיעות מופנות כלפיהן.

זירות מרכזיות

קהילת הלהט"ב נתקלת בלהט"בופוביה בכל תחום במעגל החיים. להלן דגימה של מספר זירות מרכזיות:

הזירה הגיאוגרפית - דיווחים על להט"בופוביה לפי פיזור גיאוגרפי

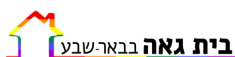
"אנחנו גרים ברמת גן! תלינו דגל גאווה בחלון של הסלון ואז התחילו להגיע האיומים, שמו לנו מכתבים בתא הדואר... כתבו לנו שזה כמו סדין אדום"

הערים המרכזיות הן הערים המובילות בדיווחים: תל אביב-יפו, ירושלים, חיפה ובאר שבע. בהן כנראה גם המודעות לדיווח היא גבוהה יותר. ערים בולטות מחוץ לערים הגדולות, שכמות הדיווחים בהן הייתה גדולה הן ראשון לציון, חולון ואשקלון. בראשון לציון ובאשקלון התקיימו מצעדי הגאווה הראשונים השנה ובחולון התבטאות אומללה של חבר מועצה הובילה לראשונה להפגנת גאווה מול בית העירייה בעיר.

התמודדות קהילתית:

ישנם ארבעה בתים גאים הנמצאים בערים המרכזיות: חיפה, ירושלים, באר-שבע ותל אביב-יפו. המרכזים יוצרים קהילה מקומית, מחזקים את החוסן הקהילתי ומוכיחים כי קהילה מתפקדת מעניקה לחבריה תחושת ביטחון בפועל תוך עידוד סובלנות ושיח עם הקהילה המקומית הכללית. השנה נשבר שיא בכמות אירועי הגאווה ברחבי הארץ - 34 אירועי ומצעדי גאווה בערים השונות. ע"פ מחקר של מרכז הדיווח עם חברת המחקר Vigo, ניתן לראות כי בערים בהן התקיים אירוע גאווה בהתמדה, השיח השלילי ברשת כלפיו יורד בהדרגה.

¹ סיסג'נדר - מי שהמין הביולוגי והמגדר שסומן לו - תואם

דו"ח מצב הלהט"בופוביה 2018

זירת מקום העבודה - 13%

"אני לסבית, אני בת 18, לפני גיוס. אני עובדת בחנות בגדים. סיפרתי למישהי שעובדת איתי עליי ומאז היא לא מפסיקה עם שאלות חודרניות ומגעילות כמו אם אני נמשכת לאמא שלי... די, אין לי כוח לזה"

45% מכלל הפגיעות במקום העבודה הופנו כלפי גברים סיסג'נדרים ו-37.5% מכלל הפגיעות כלפי הקהילה הטרנסית והקווירית. בין המקרים ניתן להבחין בחוסר קבלה מובהק של זהויות לא בינאריות, נידוי, ריחוק חברתי ואמירות פוגעניות.

הדוגמאות לכך רבות ובהן ניתן למצוא: סירוב לפנות בלשון הפנייה הנכון, אמירות להט"בופוביות מופגנות, אי-קבלה של מועמד לעבודה על רקע נטייה מינית ומגדרית תוך אמירה פוגענית ואף פיטורין על רקע נטייה מינית ומגדרית.

התמודדות קהילתית

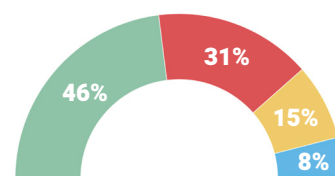
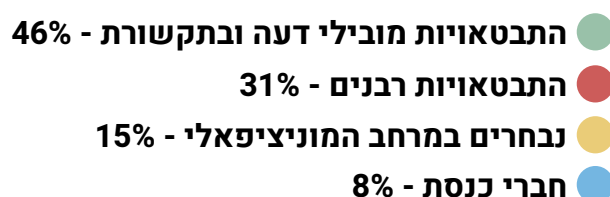
חיבור למיזמים ויזמות כמו התו הגאה המעניק לבתי עסק תו ידידות לקהילה, מאפשר לעובדים וללקוחות להרגיש בטוחים במקום העבודה. שיתוף פעולה של האגודה עם LGBTech באמצעות התו הגאה ו-IDS Israel Diversity Standard - מעודד עסקים לייצר סביבת עבודה מקבלת וסובלנית במטרה לעודד גיוון תעסוקתי וחברתי. עם זאת, מעטות החברות החתומות על ה-IDS והתו הגאה באזורי הפריפריה.

זירת אישי ציבור - 8%

"התקשורת מציגה את המטורללים הללו כנושאי הדגל....רובו של העם נגעל ממצעדי הבהמות הללו" סגן ראש עיריית חולון לשעבר

לאישי ציבור חשיפה גבוהה לקהלים שונים, אנשים אלו נמצאים בעמדות מפתח וביניהם רבנים, חברי כנסת, שרים, חברי מועצה ועוד. אמירות שאינן נושאות באחריות חברתית עשויות להסתיים בפגיעה משמעותית בקהילה הגאה.

התמודדות קהילתית

כחלק מראייה חברתית רחבה והרצון לייצר התערבות משמעותית ומשנה חיים בבחירות המוניציפאליות, יצאה האגודה עם קמפיין "מצע הגאווה" הקורא למועמדים/ות ורשימות מקומיות לחתום על התחייבות משמעותית כלפי הקהילה במידה וישתלבו בקואליציה המקומית, קרוב ל-200 רשימות ברחבי הארץ חתמו והתחייבו למצע.

דו"ח מצב הלהט"בופוביה 2018

זירת המשפחה - 15%

"לאחר שסיפרתי למשפחה שלי שאני עוברת תהליך להתאמה מגדרית, אבא שלי החליט שהוא מפסיק כל קשר איתי. מספרים לי שכל פעם שהוא שומע את השם שלי הוא מביע גועל"

היציאה מהארון עשויה להיות טראומטית בעבור חברות וחברי הקהילה. בשנת 2018 מעל 180 צעירים/ות ונערים/ות עזבו את הבית עקב להט"בופוביה.

קיימים ביטויים רבים ללהט"בופוביה בתוך המשפחה: אמא המתכחשת לנטייתה המינית של ביתה ומעודדות אותה להפסיק "עם כן", סבא המנתק קשר עם נכדו לאחר היציאה מהארון, אב המגרש את בנו לאחר היציאה מהארון, ילדים מחרימים יומולדת 50 של האם כיוון שיצאה מהארון הטרנסי ועוד. דוגמאות אלו ועוד רבות נוספות מציגות את הקשיים איתם מתמודדים להט"בים עם המעגל הקרוב אליהם שנחשב ברוב המקרים לבסיס התמיכה החשוב ביותר. כמו כן, הקהילה הגאה מתמודדת עם אפלייה בוטה בכל הקשור להבאת ילדים לעולם, אפלייה ברישום ילדים, אימוץ ופונדקאות.

התמודדות קהילתית

קליטת חירום במסגרות להט"ביות זמניות חוץ ביתיות. עמותת אותות מפעילה שני מרכזי חירום להט"בים: הגג הורוד - מקלט חירום לצעירים/ות בגילאי 18-25 ובית דרוו - הוסטל חירום לנערים/ות בגילאי 13-18 הנמצאים שניהם בשכונת התקווה בתל-אביב.

נוסף על בתי חירום אלו, ארגוני הקהילה פועלים בזירות נוספות באמצעות מענה חברתי ממוקד של איגי - ארגון הנוער הגאה, מענה של מעברים - ארגון הקהילה הטרנסית, והפעלת קו הקשב של האגודה למען הלהט"ב העומד לרשות הנזקקים והנזקקות לסיוע חמישה ימים בשבוע ואבני דרך - הוסטל לצעירים וצעירות להט"בים. הקהילה הגאה בשנה האחרונה יצאה למחאה הגדולה בתולדותיה, מחאה בה השתתפו מעל 100,000 אנשים ומאות חברות במאבק למען השוויון.

זירת כוחות הביטחון - 5%

"כשסיימתי קורס חובשים קרביים, היה לנו טקס ובהכנות הרס"ר אמר לאחד החיילים שלא יתכופף בגלל מי שמאחוריו. אני עמדתי מאחוריו."

רשויות הביטחון והאכיפה אמונים על ביטחון הציבור. אולם, גם בזירה זו עולים מקרים בעלי אופי להט"בופובי אלים, על אחת כמה וכמה כזה המגיע מהמוקדים האחראים על הביטחון. 25% מהמקרים התרחשו מול המשטרה. התבטאויות או אלימות של כוחות המשטרה כלפי להט"בים בכלל וטרנס* בפרט, התעלמות בשעת משבר, התעמרות בפונה ואף אלימות כלפי הפונה. הפניות בנוגע להתעמרות כלפי טרנסיות הגיעו בעיקר ע"י רכזת פרויקט גילה להעצמה טרנסית.

75% מהמקרים התרחשו בצבא, כאשר חיילים וחיילות מדווחות על פגיעה שלא מטופלת מול גורמי הצבא. בין המקרים המדווחים בזירה זו ניתן למצוא: חיילת שהוצאה בכוח מהארון בפני המחלקה, חיילים שנכנסו למשרד של חייל הומו וקרעו גלויית גאווה שהיו על שולחן, מניעת תפקידים ע"י דרג בכיר, הטרדות מיניות, חוסר תגובה לפגיעה במרחב הציבורי והשפלות.

עקב שינוי מדיניות בצה"ל, בשנת 2018 ארגון חוש"ן לא הורשה להיכנס להעביר פעילויות הסברה בבסיסים כלל. השינוי מנע מחוש"ן להגיע לקהלים משמעותיים בחברה הישראלית.

דו"ח מצב הלהט"בופוביה 2018

זירת חינוך - 7%

"אני בן 14, אני ילד די שקט. אני טרנס. ילדה מהכיתה שלי, מוציאה אותי מהארון בכוח ומכריחה את כולם לקרוא לי יצור. הם עושים עליי חרם, מציקים לי. אין לי עם מי לדבר"

- 78% מכלל הדיווחים בנושא זה התקבלו בזירת בית הספר התיכון
- 20% מהמקרים הלהט"בופובים התרחשו במוסדות להשכלה גבוהה
- 2% מכלל הדיווחים התקבלו בגני הילדים

24% מגילויי השנאה במערכת החינוך הופנו כלפי הקהילה הטרנסית. 28% מהמקרים נעשו ע"י מנהלי בתי ספר, מורים, עובדי משרד החינוך אשר משתמשים בפייסבוק הפרטי שלהם להפצת שנאה (לעומת עמודים ציבוריים או רשמיים של מערכות החינוך). דיווחים מדאיגים התקבלו בזירת גני הילדים/ות על חוסר מעורבות של הצוות החינוכי בגילויי להט"בופוביה. בין הדיווחים לזירה זו: גננות המסרבות לתווך את נושא המשפחה הלהט"בית כאשר חלק מאמהות הגן הן חברות הקהילה ועל בסיס זה בתם סובלת מהצקות, יחס עוין של מורות בחדר המורות כלפי צוות חוש"ן שהוזמן לעשות הסברה, אפליית גבר טרנס במגורים במעונות האוניברסיטה בשל היותו טרנס וכו'.

התמודדות קהילתית

ארגון חוש"ן (חינוך ושינוי) העביר מעל 1,450 פעילויות ב-2018 וסה"כ הגיע למעל 40,000 תלמידות ותלמידים. באוניברסיטאות, האחוה הסטודנטיאלית הגאה (פרויקט משותף של האגודה והתאחדות הסטודנטים והסטודנטיות) הפזורה במעל 20 קמפוסים ברחבי הארץ מעודדת ניראות וקבלה להט"בית, ארגון הנוער הגאה - איגי, ממשיך לתת מענה לנוער וצעירים (13-21) ברחבי הארץ כמו גם מענה דיגיטלי.

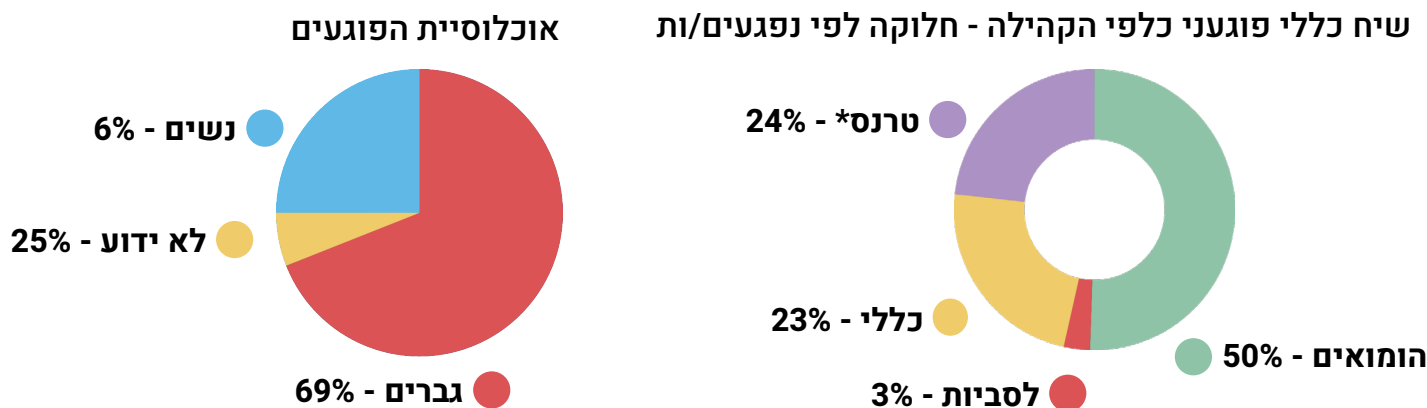

דו"ח מצב הלהט"בופוביה 2018

הזירה הדיגיטלית

כל 4 דקות בממוצע מתפרסם פוסט שנאה כלפי הקהילה הגאה

הזירה הדיגיטלית מאפשרת לכל אדם להיות מי שהוא ולייצר קהילות וחברויות וירטואליות. עם זאת, הסכנות הן גדולות ברשת, השיח עשוי להיות מסית ואלים, והרשת מהווה פלטפורמה לפגיעה באוכלוסיות מוחלשות. קהילת הלהט"ב היא בין הקהילות המושמצות ביותר ברשת ומהווה, במישרין או בעקיפין, מוקד לפגיעה. להלן נתונים של מחקר שיח שביצענו יחד עם חברת המחקר Vigo בהקשר להט"בופוביה:

67% מהתוכן הפוגעני היה בשימוש במילה "הומו" בתצורות שונות כמילת גנאי.
45% מהשיח הפוגעני נכתב בהקשרים מדיניים, פוליטיים ו/או צבאיים - מכאן שכינויים להט"בים (בהם: הומו, קוקסינל וכו') משמשים לפגיעה באחר וזלזול רחב בקהילה.

התמודדות קהילתית:

השנה נפתחה באגודה תכנית ייחודית של הקהילה למניעת להט"בופוביה ברשת. התכנית מלווה ע"י הקרן לילדים ונוער בסיכון של הביטוח הלאומי ואיגוד האינטרנט הישראלי בשיתוף ארגון הנוער איגי ומטרתה לאתר נפגעים ברשת ולנטר פגיעות בקהילה ושינוי השיח הפוגעני ברשת. פלטפורמת הניטור והאיתור מבוצעת ע"י מערכת Vigo המאפשרת סריקה של הרשת ואיתור תכנים פוגעניים.

התכנית הושקה ביולי 2018 ומאז ביצעה 736 התערבויות ברשתות החברתיות.

דו"ח מצב הלהט"בופוביה 2018

סיכום - דו"ח 2018

2018 תיזכר כאחת השנים המשמעותיות עבור הקהילה הגאה. שנה בה להט"ב יצאו לרחובות בהמוניהם באירועי מחאה שונים, שנה בה חזינו בעלייה במקרי הלהט"בופוביה והתנגדות מצד קבוצות שונות בחברה הישראלית לקולות הקוראים לשוויון. כל התקדמות של הקהילה הגאה במאבקה הציבורי למען שוויון זכויות לווה בהחרפת האלימות והתופעות הגזעניות כנגד הקהילה.

דו"ח זה, השישי במספר, מחזק את העובדה שעל המדינה להפנות יותר משאבים לטיפול באפלייה ובאלימות ולא כמס שפתיים, אלא בצעדים אופרטיביים שישרישו את ערך כבוד האדם בחברה ללא הבדל בין נטייה מינית וזהות מגדרית. אנחנו לומדות ולומדים ששיח פתוח מאפשר להכיר אחת את השני וללמוד לקבל כל אדם באשר הוא - גם אם לא תמיד מסכימים. ברור לכולנו שחינוך מביא שינוי ושאריות אישית ואחריות חברתית יעצרו את הפגיעה הבאה.

אנחנו קוראות וקוראים לכל מי שקרא את הדו"ח לגלות אחריות ולעצור את כינויי הגנאי, את הקריאות האלימות, את הקריאה לאלימות, את ההסתה ואת תרבות השיימינג ולדווח על כל מקרה להט"בופובי - רק כך נוכל לייצר שינוי!

אנחנו רוצות ורוצים לייצר חברה טובה לכולנו והאחריות מתחילה אצלנו!

לדיווח על אירוע להט"בופוביה:

- טופס דיווח אונליין בדף הבית של אתר האגודה למען הלהט"ב
  - "יש עם מי לדבר" - קו הקשב המידע והתמיכה של האגודה
- פועל בימים א'-ה' בשעות 19:30-22:30 בטלפון 03-6205591
או במייל: yesh@lgbt.org.il

בנוסף האגודה מפעילה מערך שירותים לקהילה הגאה: שירות ייעוץ וטיפול, סיוע וייעוץ משפטי, וסיוע למבקשי מקלט.

ניתן לפנות לאגודה דרך אתר האגודה למען הלהט"ב: www.lgbt.org.il או באמצעות המייל: aguda@lgbt.org.il

האגודה למען הלהט"ב - אנחנו כאן בשבילך.

* כל פעילות האגודה, כולל דו"ח זה מתקיימת על בסיס עבודת מתנדבים/ות ונשענת על גיוס תרומות. המשיכו לעזור לנו לקדם את הקהילה הגאה לשוויון מלא בחברה הישראלית. ניתן לתרום דרך אתר האגודה.

ניר כץ ז"ל

ניר כץ ז"ל נולד ב-18 ביולי 1983 לאמו, אילה, ולאביו, רמי כץ ז"ל, אשר נפל בעת שירות מילואים באסון צאלים א', ב-17 ביולי 1990, בהיותו של ניר בן 7. הוא גדל בגבעתיים ולאחר מכן במודיעין, והתגייס לשרות כמתכנת מחשבים באחת מיחידות המחשבים בחיל המודיעין. לאחר שחרורו החל ללמוד מדעי המחשב במרכז הבינתחומי בהרצליה. לאחר יציאתו מהארון, ותוך שהוא חולק את חייו עם בן זוגו, תומס, בחר ניר בדרך חיים של נתינה והתנדבות למען הקהילה הגאה, וזאת כמדריך בקבוצת הנוער של האגודה – "ברנוער". ניר האמין בערכי הגאווה בזהותו, בנתינה לזולת, ובחיזוק הקהילה הגאה.

במוצאי שבת, ה-1 באוגוסט 2009, בשעה 22:30, נכנס אדם לבוש שחורים ומסכה שחורה על פניו אל מרכז האגודה למען הלהט"ב ברחוב נחמני בתל אביב, עת התקיימה במקום פעילות "ברנוער". הרוצח, אקדח שלוף בידו, החל לירות כלפי הנוכחים במקום. בסופו של הערב מניין הנפגעים עמד על 10 פצועים, עשרות נפגעי חרדה, ו-2 הרוגים ובהם ליז טרובישי ז"ל, כמו גם ניר כץ עצמו. יהי זכרם ברוך.

האגודה

الإجودا | האגודה לשמירת זכויות הפרט (ע"ר) | THE AGUDA
למען הלהטביות, ההומואים, הטרוסקסואלים והביסקסואלים בישראל
THE ISRAELI NATIONAL LGBT TASK FORCE